

Vesna Vršič,
odgovorna urednica

Spremembe v bližnji prihodnosti

Pred vami je prva številka revije Razredni pouk v letu 2023, in sicer 25. letnik. V tem letu je nastopil svoj mandat nov uredniški odbor, ki je v svoje vrste povabil tudi nove člane.

Katere spremembe se napovedujejo v osnovnošolskem prostoru?

Rezultati raziskav, s katerimi so nas seznanili sindikati in Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, kažejo, da se populacija učiteljev stara. Po zadnjih podatkih EAG 2021 za leto 2019 je v Sloveniji delež mladih učiteljev v osnovni šoli 9,8 %, v OECD pa 12 %. Podatki o starostni strukturi slovenskih učiteljev kažejo, da je starejših od 50 let kar ena tretjina učiteljev. V naslednjih letih bo treba nadomestiti kar tretjino osnovnošolskih učiteljev.

Zavod RS za šolstvo je prevzel veliko nalogo, in sicer da do leta 2025 prenovi vse učne načrte v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju. Proces odpira veliko izzivov, ki so se nakopičili v zadnjih desetih letih. Največja novost je enoten učni načrt za prvo vzgojno-izobraževalno obdobje. Prednost takega učnega načrta je celosti pristop k učenju in poučevanju učencev, povezovanje ciljev različnih predmetov, ki razvijajo znanja in veščine podobnih predmetno specifičnih ciljev oziroma zaokroženih vsebinskih sklopov. Učni načrti bodo poudarjali razvoj digitalnih kompetenc, življenjske spretnosti za zdravje in dobrobit, kompetence podjetnosti, cilje trajnostnega razvoja in cilje kulturno-umetniškega področja.

Odpira se tudi zakonodaja. Na spletnem portalu E-demokracija (<https://e-uprava.gov.si/si/drzava-in-druzba/e-demokracija.html>) je s 11. 5. 2023 objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli. Spreminja se 64. člen, ki napoveduje obvezno Nacionalno preverjanje znanja za učence 3., 6. in 9. razreda. »V 3. razredu osnovna šola po predpisnem postopku izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine in matematike. Na narodno mešanem območju osnovna šola z italijanskim učnim jezikom izvede nacionalno preverjanje znanja iz italijanščine in matematike, dvojezična osnovna šola pa iz slovenščine ali madžarščine ter matematike.« V 65. členu je zapisano, da se lahko dosežki učencev v 9. razredu pri nacionalnem preverjanju znanja uporabijo kot eno izmed meril za izbiro kandidatov v primeru omejitve vpisa v programih srednješolskega izobraževanja. Poleg že znane opredelitve, da so rezultati NPZ namenjeni učencem, staršem, učiteljem, šolam in sistemu na nacionalni ravni, pa se lahko »uporabljajo za ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti, pravičnosti v vzgoji in izobraževanju in za sprejemanje odločitev o razvoju vzgojno-izobraževalnega sistema«.

Marsikoga je presenetila vsebina 39. člena, ki opredeljuje, kdo lahko poučuje v 1. vzgojno-izobraževalnem obdobju. Besedilo člena pravi, da se »v prvem obdobju osnovne šole obvezni program izvaja kot razredni pouk. Tuji jezik v prvem obdobju se izvaja kot razredni pouk, lahko pa tudi kot predmetni pouk. 1. razred osnovne šole se izvaja kot razredni pouk s timskim poučevanjem učitelja in drugega učitelja. Glasbeno umetnost, likovno umetnost ali šport se lahko v deležu izvaja kot predmetni pouk. Tečaj plavanja v 2. oziroma 3. razredu se lahko izvaja tudi kot predmetni pouk«.

V praksi pa še vedno iščemo rešitve za: odloge šolanja otrok, porast nasilja med učenci, porast duševnih stisk šolajočih itd. A barka šolskega sistema pluje naprej.

Vesna Vršič